Filosofování

Ladislav Hejdánek

This is a part of the original document:

1993

jedná se o část původního dokumentu:

1993

◆ myšlenkový deník – záznam, česky, vznik: 25. 2. 1993

◆ philosophical diary – record, Czech, origin: 25. 2. 1993

Filosofování

Filosofovat znamená především myslit, a to myslit po svém, ze svého, být ve svém myšlení plně angažován, přímo se s ním – ovšem provizorně a předběžně – ztotožňovat, nenechávat si jakási zadní dvířka pouhého pozorovatele, jak „to myslí“, kam nás „to myšlení vede“ apod. Proto uvádět do filosofování nelze předváděním postav a relikvií nějakého filosofického muzea, ale ani nějakou filosofickou módní přehlídkou. Cílem historických exkurzů není a nemůže být přesná a věrná interpretace starých (nebo současných) myslitelů – to je jen materiál, na kterém se dostáváme myšlenkově tam, kam se dostávat máme. Toto vědět je tím významnější, že právě při tom si od počátku musíme uvědomovat, že nic není neměnitelné, nezrušitelné, nic není ani definitivně zajištěno, vše může být podrobeno kritice a reformě, i to, co sami myslíme a říkáme. Tuto zásadu si předvedeme a toto povědomí si posílíme výkladem o prvních filosofech, a to v jednom jediném ohledu. Nebudeme se tvářit, že to je ohled rozhodující, nade všechny ostatní významný – to nemůžeme v této chvíli ještě rozhodnout, protože nemáme, s čím méně důležitým anebo dokonce bezvýznamných bychom to mohli srovnávat; jsme totiž teprve na začátku. Nejde tu o předvádění nějakých faktů, nějakých poznatků o filosofech, nýbrž jen o přísun nezbytného materiálu k rozvíjení vlastního myšlení. Teprve rozvinuté vlastní myšlení dovolí, abychom se mohli později pokusit proniknout k myšlení jinému, třeba právě k myšlení dávných filosofů. Kdo si při tomto pronikání neuvědomuje, že přichází s náručí vlastních myšlenek, kdo je považuje za samozřejmost, ten je pak nekriticky podkládá i autorům, jimiž se zabývá, a vlastně neví dost dobře, co dělá a jak to dělá. Bohužel je tato filosofická neuvědomělost a nevědomost průvodkyní mnoha literárních produktů, s kterými se dnes setkáváme (a nejen u nás).

(Berlín, 930225–4)